

slike: (c) European Commission
 oblikovanje in prelom: (c) Lazar Backovic

POSTOPEK ŠIRITVE EU NA DRŽAVE ZAHODNEGA BALKANA: **RAZŠIRI SI OBZORJA IN SODELUJ!**

Evropa:
 Zgodovina širitve
strani 2-3

Balkan:
 Zgodovinske drobtinice
strani 4-5

Države pobljže:
 Ali ste že vedeli...?
strani 6-7

Poišči države Zahodnega Balkana v osrčju Evrope! | strani 8-9
 Spremljaj države Zahodnega Balkana na njihovi poti v EU! | časovnica, strani 2-15

Prednosti in slabosti
 pridružitve Evropski uniji?
strani 10-11

Širitev EU:
 Unija se širi v neskončnost?
strani 12-13

Evropa za novinarje
 Evropa – za kaj sploh gre?
strani 14-15

EVROPA: ZGODOVINA ŠIRITVE

joanna_szymanska

Rečem lahko le: Dobrodošel,
Balkan!

Olsztyn, PL

Majhen skupinski začetek

Proces evropske integracije se je začel z majhno skupino držav Zahodne in Srednje Evrope. Leta 1951 so Belgija, Francija, Zvezna republika Nemčija, Italija, Luksemburg in Nizozemska v Parizu priredile medvladno konferenco. Evropska skupnost za premog in jeklo je z nadnacionalnimi načeli in prvotno Evropsko komisijo s Sodiščem, Svetom in Parlamentom zagotavljala ohranjanje miru med članicami. Šesterica je torej na tak način razrešila najpomembnejša medvladna odprta vprašanja, ki so bila predmet mednarodnih odnosov v Evropi vse od 17. stoletja. Leta 1957 je skupina šestih držav v skladu z enakimi načeli ustanovila Evropsko gospodarsko skupnost (EGS), ki danes tvori jedro Evropske unije.¹

Irske. Najmočnejši faktor, ki je države pritegnil, je bil gospodarski razvoj na skupnem trgu Evropske gospodarske skupnosti s carinsko unijo in stabilen sistem gospodarskega prava. Poleg tega je bila dekolonizacija v poznih 60. letih prejšnjega stoletja povečini končana, evropske države pa so bolj ali manj zgubile status svetovnih velesil in se otrsle interesa podjarmljati nova ozemlja.

Grčija leta 1981 in Španija ter Portugalska leta 1986 so v Skupnost vstopile v podobnih okoliščinah. Vse tri so izhajale iz desničarskih ali vojaško-avtoritarnih režimov s slabo razvitim tržnim gospodarstvom. Za stabilizacijo demokracije so potrebovale stabilno demokratično zaledje v skupini partnerjev. Če se zdaj ozremo nazaj, se zdi, da se je ta poskus dobro obnesel in da je bil, pravzaprav je še vedno, velika spodbuda za nadaljnje in današnje širitve.

// 02|05|1991
Incidenti v Borovem Selu blizu Vukovarja (na vzhodu Hrvaške). Začetek razpada Jugoslavije in začetna faza t.i. "Jugoslovanskih vojn".

// 27|05|1991
Začetek 10-dnevne vojne med Slovenijo in Jugoslovansko ljudsko armado (JNA).

// 29|04|1991
Po študentskih protestih decembra 1990 in februarja 1991 Albanija v skladu z demokratičnimi načeli in načeli pravne države razglasi svojo prvo ustavo.

// 25|06|1991
Slovenija in Hrvaška razglasita neodvisnost od SFRJ.

Prvi pristop

Šestnajst let je trajalo, da je leta 1973 prišlo do prve širitve in tako so nove članice postale Republika Irska, Danska ter Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne

Konec blokovskih delitev

Evropska revolucija konec 80. in na začetku 90. let prejšnjega stoletja je omogočila ponovno združitev Nemčije in tako pri-

vedla do prve širitve na nekdanjo Nemško demokratično republiko in s tem na nekdanji Vzhodni blok.

Leta 1995 so se dve leti prej ustanovljeni Evropski uniji kot prve pridružile Avstrija, Finska in Švedska. V času hladne vojne so bile zavezane deklaraciji o nevtralnosti in so do razpada komunističnega bloka ostale izven Skupnosti.

Velika širitev

Do največje širitve je prišlo leta 2004, ko se je 1. maja tega leta EU pridružilo deset držav: Ciper, Češka republika, Estonija, Madžarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Slovaška in Slovenija.² Bolgarija in Romunija sta sledili leta 2007. V letu 2011 Evropska unija tako združuje 27 držav članic.

Razlogi za priključitev k Evropski uniji

Po skoraj 40 letih pridruževanj so nekateri razlogi držav, da postanejo članice EU, zelo jasni.

post-imperializma, post-blokovskih delitev in post-komunizma. Okoliščine posameznih držav se lahko precej razlikujejo, vendar so vrednote EU, kot so zagotavljanje neodvisnosti, stabilizacija demokracije in ustvarjanja ekonomskega premoženja, državam članicam in ljudem Evropske unije pogosto skupne.

Kaj smo se naučili?

V časih gospodarske krize, družbenega neskladnja in nacionalističnega populizma je vedno bolj pomembno, da ne pozabimo vrednot Evropske unije. Čeprav proces evropskega povezovanja ni vedno le neprekinjena pot do uspeha, je miroljuben, demokratičen in svoboden razvoj še naprej magnet za evropske države in ljudi, ki si želijo članstva v Uniji. A pridružitve Uniji sama še ne zagotavlja skladnosti s humanističnimi vrednotami, temveč predstavlja le optimističen obet.

Pristopna merila

Od leta 1993 naprej so v EU v veljavi točno določena merila za pristop novih držav članic. Tega leta so predsedniki držav in vlad – tako imenovani Evropski svet –

morale izpolnjevati, in tako so pristopni kriteriji postajali vedno bolj konkretni.

»Merila za članstvo določajo, da morajo nove članice pred pridružitvijo imeti stabilne institucije, ki lahko zagotavljajo demokracijo, pravno državo, spoštovanje človekovih pravic ter spoštovanje in zaščito manjšin; delujoče tržno gospodarstvo in sposobnost obvladovanja konkurence in tržnih sil v EU. Članstvo je mogoče le v primeru, da je država sposobna sprejeti obveznosti članstva in se zavzema za doseganje ciljev politične, gospodarske in denarne unije.»⁴

„Miren,
demokratičen
in svoboden
razvoj je
magnet za
ljudi iz
Evrope.“

jasno izraziti namen o svoji nadaljnji integraciji v EU.

Vendar pa se pogosto pozablja na četrto izmed kopenhavskih meril, ki rastočo EU in države članice zavezuje k neizogibnim reformnim korakom, s pomočjo katerih bo razširjena Unija učinkovita in demokratična.

»Zmožnost Unije, da sprejme nove članice in hkrati vzdržuje gibalno evropske intergracije, je pomemben dejavnik v splošnem interesu tako Unije kot tudi držav kandidatke.»⁵

¹ Stirk, P.M. / Weigall, D. (ur.) 1999: The Origins and Development of European Integration. A Reader and Commentary, London: Pinter, str. 126.

² Pollak, J. / Slominski, P. 2006, Das politische System der EU, Wien: Facultas, str. 17-51.

³ Lippert, B. 2004, Glanzloser Arbeitserfolg von epochaler Bedeutung, v: idem, Bilanz und Folgeprobleme der EU-Erweiterung, Baden-Baden: Nomos, str. 21.

⁴ <http://www.europarl.europa.eu/enlargement/ec/pdf/copen.pdf> (zadnji ogled strani: januar 2011)

⁵ Ibid.

// 08|09|1991
Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija razglasi neodvisnost od SFRJ pod ustavnim imenom "Republika Makedonija".

// 05|03|1992
Bosna in Hercegovina razglasi neodvisnost od SFRJ.

// 25|08|1991
Začetek Bitke za Vukovar in prvo etnično čiščenje ne-Srbov.

// 19|12|1991
Kot odziv na hrvaško razglasitev neodvisnosti Republika Srbska Krajina razglasi samostojnost. Za glavno mesto RSK je določen Knin. Leta 1995 to ozemlje spet postane del Hrvaške.

združili kriterije za članstvo v t.i. kopenhavenska merila. Ti kriteriji so seveda zavezujoči tudi za obstoječe države članice EU. Za države kandidatke je Komisija postopoma razvijala merila uspešnosti, ki so jih

Kriteriji, ki jih morajo izpolniti države kandidatke, so torej treh vrst: politični, gospodarski in vezani na prenos evropskega pravnega reda v svoje nacionalne zakonodaje. Država kandidatka mora tudi

BALKAN - ZGODOVINA

Balkan v kolesju evropske zgodovine

„Evropska zgodovina dvajsetega stoletja se začne na Balkanu. Revščina in etnične napetosti so ljudi osamile in spodbudile sovraštvo.“¹

irina_gerassimiwitsch
Evropa se od Balkana, ki je ena najbolj spremenljivih regij celine, lahko veliko nauči.

Minsk, BY

Kadar uporabimo izraz Balkan, redko pomislimo na gorovje, ki nosi to ime, četudi imamo v mislih območje v jugovzhodni Evropi, ki se razteza od Črnega do Jadranskega morja. Ponavadi ta izraz povsem samodejno uporabimo za regijo, ki pokriva območje bivše Jugoslavije (Bosno in Hercegovino, Hrvaško, Kosovo po Resoluciji 1244 Varnostnega sveta ZN, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Črno goro, Srbijo, Slovenijo), Albanijo in morda Grčijo, Romunijo ter

A kaj je tisto, kar Balkan dela tako posebnega? Njegova dvojna vloga stičišča kultur in kulturnega lonca je imela skozi stoletja pomemben vpliv. Stičišče kot politična dimenzija: kraj, kjer so se Avtro-Ogrski, Otomanski in Ruski imperij širili na račun drug drugega. Politična dinamika je na Balkanu spodbudila različne procese ter na različne načine vplivala na razvoj kulture in identitete. V tem pogledu je vloga različnih verstev v regiji podcenjena. Sarajevo, „evropski Jeruzalem“, je veličasten zgled mesta, kjer na sicer težaven način soobstajajo verstva, ki niso niti povsem ločena niti vedno pripravljena sodelovati.⁴

Združitev kot začetek skupne prihodnosti?

„Največja težava je bila nezmožnost najti pravo mešanico dejanskih razlik in skupnih stališč.“⁵

Leta 1918 je propad imperijev povzročil neizmerno navdušenje in spodbudil prvi proces združevanja južnoslovanskih na-

tudi kot Diktatura 6. januarja). Aprila leta 1941 so jo napadle nemške čete in razkosale. Hrvaška je skupaj z Bosno in Hercegovino postala nemški satelit, preostale dele pa so si podredili Italijani, Nemci, Madžari in Bolgari. Kot ena izmed posledic te delitve so se pojavile paravojaške formacije, na hrvaški strani Ustaši in na srbski Četniki.

„Balkan je tako stičišče kultur kot kulturni lonec.“

Po tem, ko je bila štiri stoletja otomanske provinca, je Albanija leta 1912 postala samostojna. Sledila so leta okupacij in priključitev s strani sosednjih držav. Leta 1944 se je na oblast povzpел komunistični diktator Enver Hoxha, ki je izmenično de-

// 08|04|1993
OZN za svojo članico prizna državo z začasnim imenom "Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija". Spor glede imena države še do danes ni razrešen.

// 17|11|1993
Z delom začne Mednarodno kazensko sodišče za nekdanjo Jugoslavijo (MKSJ). Glavna tožilka postane Carla del Ponte.

// 05|04|1992
Začetek 1.425 dni trajajočega obleganja Sarajeva. Po celotnem ozemlju Bosne in Hercegovine izbruhnejo hudi spopadi.

// 09|11|1993
"Stari most" v Mostarju je porušen med silovitim bombardiranjem hrvaških sil. Most obnovijo šele leta 2004.

Bolgarijo. Kancler Metternich je svojčas pripomnil, da se "Balkan začne na cesti Rennweg" – to je cesta na jugovzhodu Dunaja.² Še ena drobtinica – Winston Churchill naj bi Balkan označil za "ekonomski lonec Evrope".³

rodov na Balkanu. Tako nastala Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev v imenu ni vsebovala številnih drugih etničnih skupnosti, ki so jo prav tako sestavljale. Nekaj let kasneje, leta 1929, se je preoblikovala v Kraljevino Jugoslavijo (znano

loval po nareku Jugoslavije, Sovjetske zveze in Kitajske. Mnogo let kasneje se je govorilo celo o možnosti konfederacije Albanije z Jugoslavijo. Desetletja komunizma, v katerih se je dežela borila z gospodarskimi in političnimi težavami, so jo mednarodno

YUGOSLAVINSKE DROBTINICE

osamila. Šele konec 80. let, po Hoxhajevi smrti, so se odnosi s sosednjimi in zahodnimi državami korak za korakom pričeli normalizirati. Prve večstrankarske volitve so bile organizirane leta 1991.

Jugoslovanski partizani so leta 1943 razglasili Demokratično federativno Jugoslavijo. To ime se je obdržalo do leta 1963, ko se je država preimenovala v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo. Najpomembnejšo vlogo so jugoslovanski

nom, poleg tega pa je bil na referendumu izvoljen za predsednika vlade in je kasneje postal predsednik države. Čeprav je bila vodena na podoben način kot Sovjetska zveza, je šla Jugoslavija svojo pot. Leta 1948 je Tito pretrgal vezi s Stalinom in utemeljil politiko nevrščenih, ki je Jugoslaviji prinesla velik mednarodni ugled in priznanje. Kljub temu je veliko vprašanj ostalo nerešenih: enakost etničnih skupin in

bile v Jugoslaviji prve svobodne večstrankarske volitve. V Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem in v Srbiji so na

INFO Slovenija in Evropska unija

Slovenija je v Evropsko unijo uspešno vstopila leta 2004. Državljeni so vstop na predhodnem referendumu odločno podprli. Za Slovence je pot v EU pomenila normalizacijo razmer v mladi državi in varnost. Vstop v EU je bil v občem interesu in je služil kot dobra motivacija za hitro preobrazbo Slovenije v sodobno evropsko državo. Priprave na predsedovanje Svetu EU so potekale profesionalno in gladko. Kot nova članica je imela leta 2004 Slovenija čast predsedovati EU in je svojo vlogo dobro opravila. Vzdušje v Sloveniji je bilo tedaj izredno – državo je prvič, a ne zadnjič, obiskalo več visokih politikov. Slovenija aktivno svetuje državam, ki se pripravljajo na vstop v EU. Številni projekti, ki jih izvajamo, so oblika pomoči balkanskim državam, ki se pripravljajo na članstvo. Naša izkušnja s pristopom je zanje lahko dober zgled, kako hitreje in bolje vzpostaviti delujoče državne institucije.

partizani in podporniki kralja, Četniki, odigrali pri osvoboditvi države izpod italjanske in nemške okupacije. Razen manjše podpore s strani Rdeče armade pri

obračuni med njimi, razlike v gospodarski razvitosti severa in juga, skupine na oblasti naproti deprivilegiranim manjšinam. Po Titovi smrti leta 1980 tudi reforme

monika_stadler
Benečani so še posebej skeptični do vstopa Balkana v Evropsko unijo, se pa tudi zavedajo prednosti oboje strani.

Bassano, I

oblast prišle nacionalistične politične stranke.⁶

¹ Kosovo po Resoluciji 1244 Varnostnega sveta ZN.

² Kaplan, Robert D., „Die Geister des Balkans. Eine Reise durch die Geschichte und Politik eines Krisengebiets“, Hamburg 1993, str. 22.

³ Slavko Ninič im Gespräch mit Robert Sommer, v: Augustin. Die erste österreichische Boulevardzeitung, 4.2005.

⁴ Herm, Gerhard, „Der Balkan. Das Pulverfass Europas“, Düsseldorf, Wien, Moskau 1993, str. 320.

⁵ „Sarajevo. Risse im Asphalt“, v: Ihlau, Olaf; Mayr, Walter, „Minnenfeld Balkan. Der unruhige Hinterhof Europas“, Bonn 2009, str. 111.

// 04|08|1995

V okviru vojaške operacije „Oluja“ na tisoče srbskih civilistov iz Hrvaške in iz Bosne in Hercegovine pobegne v Srbijo.

// 11|07|1995

Pokol v Srebrenici pod poveljstvom Ratka Mladića. Vojska Republike srbske v času, ko so navzoči vojaki ZN, pobije približno 8.000 bosanskih mož in fantov.

// 30|08|1995

Siloviti zračni napadi Natovih sil na položaje bosanskih Srbov. Cilj napadov je Srbe pripraviti do tega, da umaknejo težko orožje.

// 13|09|1995

Grčija in Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija podpišeta „Začasni sporazum“, s katerim se razreši večina spornih bilateralnih vprašanj. Posledično Makedonija 5. oktobra privzame novo državno zastavo. Sonce z osmimi žarki nadomesti Verginino zvezdo.

osvoboditvi Beograda je bila jugoslovanska država po drugi svetovni vojni ponovno vzpostavljena brez zavezniške pomoči. Osrednja osebnost tistega časa je bil maršal Josip Broz Tito. Poveljeval je partiza-

več niso bile dovolj. Kmalu po tem, ko je Kosovo* leta 1986 zahtevalo status republike namesto avtonomne province, je v Srbiji oblast prevzel Slobodan Milošević. Na začetku 90. let prejšnjega stoletja so

⁶ Banać, Ivo, „Jugoslawien 1918-1941“, v: Melčić, Dunja (Hg.), „Der Jugoslawienkrieg. Handbuch zu Vorgeschichte“, Verlauf und Konsequenzen, 2. Aufl., Wiesbaden 2007, str. 166.

⁷ Džihić, Vedran, „Newcomer Balkan. Historischer Hintergrund.“ Vortrag Wiesbaden 9.12.2009.

Grad Rozafa.

ALI STE V

Albanija ima 14 nacionalnih parkov, kjer na zavarovanih območjih uspevajo številne rastlinske in živalske vrste ter katerih nedotaknjena narava vabi turiste. Največja sta Prespanski nacionalni park in nacionalni park Šebenik-Jablanice blizu meje z Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo. Mesto Berat se nahaja v osrčju Albanije in je eno najstarejših. Leži ob reki Osum in je poznano kot Mesto tisočerih oken. Eden najbolj znanih albanskih književnikov je bil frančiškanski menih Gjergj Fishta (1871–1940). Njegov ep Lahuta e Malcís (slo. višavska lutnja) je najznamenitejši herojski ep Severne Albanije. Impresiven grad Rozafa na severozahodu države stoji na kamnitem griču v bližini mesta Skader, ki ima velik zgodovinski pomen in je pomembno kulturno in gospodarsko središče.

Bosna in Hercegovina

Ta gorata in gozdnata država, še posebej pa njeno glavno mesto Sarajevo, je znana po raznolikosti, ki je posledica vplivov njenih številnih oblastnikov, od Turkov do Avstrijcev. Nekateri pravijo, da je Bosna

nost. Da ne omenjamo pesnika Abdulaha Sidrana, katerega scenariji za filme Emirja Kosturice in drugih so svetovno znani, ali pevca Dina Merlina, katerega glas se razlega daleč preko meja njegove domovine.

Predsedniška palača v Sarajevu.

ki so ga Hrvati osvojili na svetovnem nogometnem prvenstvu leta 1998 v Franciji. Hrvaška torej v Evropo ne izvažata le plodov zemlje, recimo pod blagovno znamko Kaolin, temveč tudi vrhunске nogometaše.

Mestni utrip v Varaždinu.

Hrvaška

Beseda »kravata« izhaja iz francoskega izraza "à la croate" iz 17. stoletja, ki pomeni zavezati robec okoli vratu po modi Hrvatov (fr. Croat – slo. Hrvat). Podobno kot je Hrvaška zaznamovala smernice evropske moške mode, tako sta Avstro-Ogrski imperij in renesančne Benetke s svojimi čudovitim arhitekturnim slogom

Kosovo (po Resoluciji 1244 Varnostnega sveta ZN)

V imenu države Kosovo se skriva ptič, kos, samo ime pa izhaja iz Kosovega polja (alb.: Fushë Kosovë), zgodovinskega mesta v bližini Prištine. Po geološki strukturi je Kosovo kotlina, obdana z gorami. Območje je bilo vedno pomembno za kmetijstvo; kosovska vina so znana po vsem svetu.

// 06|02|1999
Začetek pogajanj v Rambouilletu za doseg mirovnega sporazuma med Zvezno republiko Jugoslavijo in kosovskimi Albanci.

// 22|01|2001
Z bombardiranjem policijske postaje v vasi Tearce se v Nekdanji jugoslovanski republici Makedoniji razplamti konflikt med Osvobodilno vojsko Kosova in državnimi varnostnimi silami.

// 21|11|1995
S sklenitvijo Daytonskega sporazuma se konča vojna v Bosni in Hercegovini.

// 24|03|1999
Začetek tako imenovane Kosovske vojne. Natove zračne sile napadejo Zvezno republiko Jugoslavijo (konec: 10. junij 1999).

in Hercegovina kulturna zmes Vzhoda in Zahoda, ki je nastala skozi zgodovinski obstoj večih jezikov, etničnih skupnosti in verstev. Svetovno znani Bosanec Ivo Andrić, avtor romana Most na Drini, je leta 1961 prejel Nobelovo nagrado za književ-

zaznamovala hrvaška mesta v osrčju in na vzhodu države. Lep primer je Dubrovnik, biser svetovne dediščine. Leta 2010 so Hrvati v Splitu s ponosom gostili svetovno prvenstvo v atletiki, a še bolj so bili njihovi navijači najbrž ponosni na tretje mesto,

Osrednja albanska literarna osebnost 20. stoletja je bil avantgardist Anton Pashku (1937–1995), ki je pustil trajno sled na vseh kasnejših generacijah albanskih književnikov. Mošeja Sinana Paše v Prizrenu, drugem največjem mestu na Kosovu, je

EDELI?

Moderno mestno središče v Podgorici.

ki privablja na tisoče turistov in ustvarja prihodek. Za črnogorsko gospodarstvo so pomembni tudi naravni viri, kot sta boksit in železo.

kulturni spomenik iz časa Otomanskega imperija in največja islamska mošeja v državi. S 43,5 metri, kolikor jih meri v višino, je njen minaret najvišji na celotnem Balkanu.

Prizren, drugo največje kosovsko mesto.

Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija

Med svetovne rekorde je potrebno prišteti nov edinstven dosežek. V vasici Sarčievo so v ogromnem loncu skuhalo 3,15 ton fižola ter tako presegli trenutni rekord ameriške države Južna Dakota, ki se ponaša z 1,35 tonami kuhanega fižola. Sledi prvega

Ohrid je bil leta 1979 uvrščen na Unescov seznam svetovne dediščine.

smi. Mesto Ohrid ob Ohridskem jezeru je znano po starem mestnem jedru, ki ga je Unesco uvrstil na seznam svetovne dediščine. Vsako poletje se preobrazi v skrivno prestolnico. Za zimske športe so izjemno vabljiva obsežna makedonska gorovja, med katerimi jih kar sedem sega več kot 2.500 metrov nad morjem.

Črna gora

Petar II. Petrović-Njegoš je bil vladar in knezoškof Srbske ortodoksne cerkve v Črni gori v prvi polovici 19. stoletja. Toda bolj kot varuh države je znan kot eden najpomembnejših pesnikov, ki so ustvarjali v

Srbija

Korenine današnje Srbije in njenih 7,4 milijona prebivalcev segajo nazaj v bogato srednjeveško zgodovino. Čarobni samostani obiskovalce opominjajo na pretekle čase, ko so bili kraji pod vplivom Bizanca in vzhodnih izročil. Ko se je v 19. stoletju osvobodila izpod jarma Otomanskega im-

Ulica v središču Beograda.

perija, je Srbija vzpostavila prvo ustavno monarhijo na Balkanu. Zaradi avtorjev, kot so Danilo Kiš, Bogdan Bogdanović in Milo Dor, je srbska književnost zanimiva za bralce po vsem svetu. Sodobno glasbeno sceno

// 12|03|2003

V atentatu je ubit srbski predsednik vlade. V času, ko je bil na čelu vlade, je bil Mednarodnemu kazenskemu sodišču za nekdanjo Jugoslavijo izročen Slobodan Milošević.

// 15|03|2004

Po zmotnih novinarskih poročilih o tem, da so Srbi v reki utopili albanske otroke, pride do množičnega pobja srbske manjšine na Kosovu.

// 13|08|2001

Sklenjen je Ohridski okvirni sporazum. Etnične manjšine v Makedoniji tako dobijo pomembne pravice.

// 26|02|2004

Predsednik Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije Boris Trajkovski umre v letalski nesreči blizu Mostarja (Bosna in Hercegovina). Vzrok nesreče ni ugotovljen.

observatorija v celinski Evropi so stare več kot 3.800 let; imenuje se Kokino. Največja glasbena zvezda zadnjega desetletja se je poslovila pri rosnih 26, ko je doživel usodno prometno nesrečo: Toše Proeski je bil mednarodno znan pevec in pisec pe-

srbem jeziku. Zdi se, da so bile neskončne širjave nedotaknjene narave v gozd odetih gora – po katerih država nosi ime! – ustvarjene z namenom, da navdihnejo pesnike, kot je bil Petar. Kljub čarobnim goram je čudovita črnogorska obala tista,

ustvarjajo pevci, kot sta Marija Šefirović, ki je leta 2007 zmagala na pesmi za Evrovizijo, in Željko Joksimović, ki ga dobro poznamo povsod v regiji.

ZAHODNI BALKAN V OSRČJU EVROPE

ALBANIJA

prestolnica	Tirana
politični sistem	republika
prebivalstvo	3.14 milijonov
površina	28,748 km ²
BDP (na prebivalca)	4,520 USD
stopnja gospodarske rasti	5.4 %
stopnja brezposelnosti	13.0 %
veroizpovedi	muslimanska (70 %), pravoslavna (20 %), katoliška (10 %)
predsednik države	Bamir Topi
predsednik vlade	Sali Berisha

BOSNA IN HERCEGOVINA

prestolnica	Sarajevo
politični sistem	republika
prebivalstvo	3.77 milijonov
površina	51,129 km ²
BDP (na prebivalca)	4,520 USD
stopnja gospodarske rasti	5.4 %
stopnja brezposelnosti	(ni podatka)
veroizpovedi	muslimanska, pravoslavna, katoliška
predsednik države	predsednik predsedstva + 2 člana 3-članskega rotirajočega predsedstva
predsednik vlade	Nikola Špirić

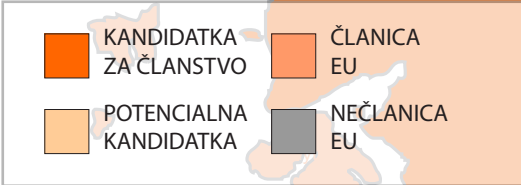
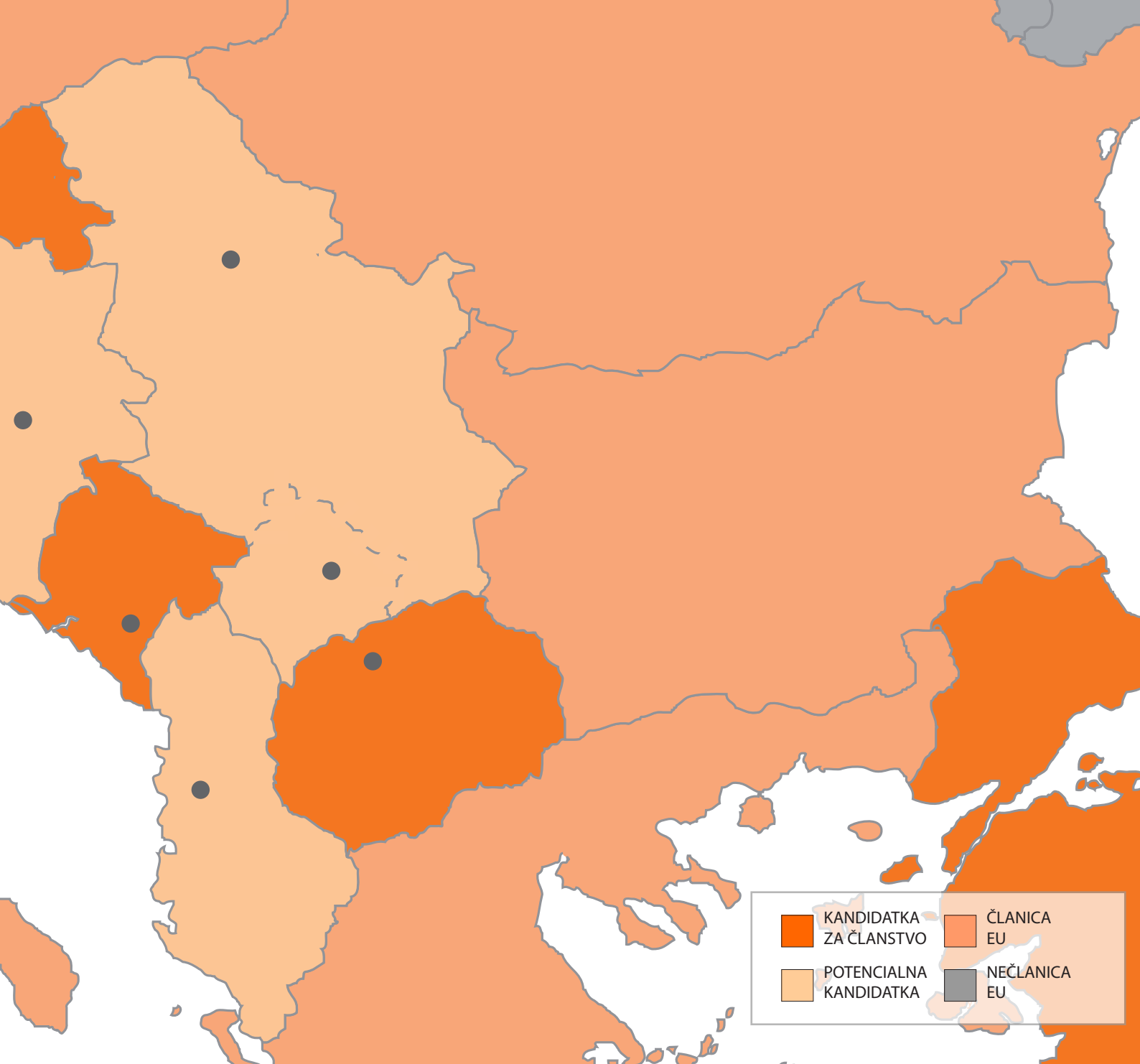
HRVAŠKA

prestolnica	Zagreb
politični sistem	republika
prebivalstvo	4.43 milijonov
površina	56,542 km ²
BDP (na prebivalca)	13,580 USD
stopnja gospodarske rasti	- 5.8 %
stopnja brezposelnosti	9.1 %
veroizpovedi	katoliška (90 %), srbska pravoslavna (4%), muslimanska (1%)
predsednik države	Ivo Josipović
predsednik vlade	Jadranka Kosor

KOSOVO (PO RESOLUCIJI VARNOSTNEGA SVETA)

prestolnica	Priština
politični sistem	misli (UN)
prebivalstvo	1.76 milijonov
površina	10,887 km ²
BDP (na prebivalca)	(ni podatka)
stopnja gospodarske rasti	5.4 %
stopnja brezposelnosti	45 %
veroizpovedi	muslimanska
predsednik države	trenutno ni
predsednik vlade	Hashim Thaci

RESOLUCIJI 1244 (SVETA ZN)
ina
ija Združenih narodov (MIK)
milijonov
87 km ²
odatka)
%
%
limanska, pravoslavna, bliška
utno ga ni
him Tači

	NEKDANJA JUGOSLOVANSKA REPUBLIKA MAKEDONIJA
prestolnica	Skopje
politični sistem	republika
prebivalstvo	2.04 milijonov
površina	25,713 km ²
BDP (na prebivalca)	4,130 USD
stopnja gospodarske rasti	- 0.7%
stopnja brezposelnosti	32.2%
veroizpovedi	pravoslavna (70 %), muslimanska (25 %), katoliška
predsednik države	Gjorge Ivanov
predsednik vlade	Nikola Gruevski

	ČRNA GORA
prestolnica	Podgorica
politični sistem	republika
prebivalstvo	0.6 milijonov
površina	13,812 km ²
BDP (na prebivalca)	6,000 USD
stopnja gospodarske rasti	8.1%
stopnja brezposelnosti	9.0%
veroizpovedi	pravoslavna, katoliška, muslimanska
predsednik države	Filip Vujanović
predsednik vlade	Igor Lukšić (v. d.)

	SRBIJA
prestolnica	Beograd
politični sistem	republika
prebivalstvo	7.35 milijonov
površina	77,474 km ²
BDP (na prebivalca)	5,590 USD
stopnja gospodarske rasti	-3.0%
stopnja brezposelnosti	13.6%
veroizpovedi	pravoslavna, katoliška, muslimanska, protestantska, judovska
predsednik države	Boris Tadić
predsednik vlade	Mirko Cvetković

Vir: "Der Fischer Weltalmanach 2011", Frankfurt/Main, 2010, str. 50, 84, 298, 300, 331, 340, 432.

PREDNOSTI IN SLABOSTI PR

INFO Uporabne povezave

Inštitut dr. Janeza Evangelista Kreka
www.ijek.si

Fundacija Konrada Adenauerja
www.kas.de

Republika Slovenija, Ministrstvo za
zunanje zadeve
www.mzz.gov.si

Republika Slovenija, Ministrstvo za finance
www.mf.gov.si

Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji
<http://ec.europa.eu/slovenija>

Predstavništvo Evropske komisije v
Sloveniji, EUEkspres
www.euekspres.eu

STORK – Varno priznavanje elektronskih
identitet med državami EU
www.eid-stork.eu

Evropska komisija, Vaša Evropa
<http://ec.europa.eu/youreurope>

Slovensko predsedstvo EU 2008
www.eu2008.si

Slovenija ima kot polnopravna članica EU možnost aktivno sodelovati v procesih odločanja. To ji omogoča, da zakonodajne postopke prilagodi svojim ciljem ter deluje kot družba, temelječa na človekovih pravicah in demokraciji. Slovenija je kot prva izmed »novih« članic, ki so se Skupnosti pridružile leta 2004, leta 2008 prevzela predsedovanje Svetu EU. Po naj-novejši širitvi bo zato lahko dober zgled in mentorica novim članicam. Zaradi geostrateške realnosti Balkana bo nadaljnja širitev EU prispevala k konsolidaciji miru v regiji in pomeni tudi za Slovenijo dodatno zagotovilo varnosti. Odprtje vrat več kot 20 milijonom novih evropskih državljanov je pozitiven obet tudi za slovenska podjetja in podjetnike. Slovenija dobro pozna specifike trga Zahodnega Balkana še iz bivše skupne države. Širitev EU pomeni nadaljevanje procesa integracije znotraj schengenskega območja, prinesla pa bo prost pretok ljudi in blaga ter omogočila in pospešila vlaganja in mobilno delovno silo. Izobraževalni proces bo študentom omogočil večjo mobilnost po regiji ter izmenjavo mnenj med vrstniki iz drugih držav Zahodnega Balkana.

Obstaja pa tudi druga stran. Slovenija bo postala neto plačnica v proračun EU. Cenejša delovna sila iz novih držav članic bo na slovenski kot tudi širši evropski trg vnesla ostro konkurenco.

„Slovenija
bi lahko bila
mentorica
novim
članicam.“

To ima lahko za posledico višje stopnje brezposelnosti. Pričakujemo lahko, da bodo mednarodna podjetja svoje sedeže iz Slovenije preselila v druge prestolnice na Balkanu: Zagreb, Beograd, Sarajevo, Skopje. Podobno se lahko zgodi s stalnimi predstavništvi tujih držav v Sloveniji. Širitev EU na Balkan bo na globalni ravni zmanjšala slovenski gospodarski in politični vpliv.

// 16|05|2004
Hrvaška postane uradna država
kandidatka.

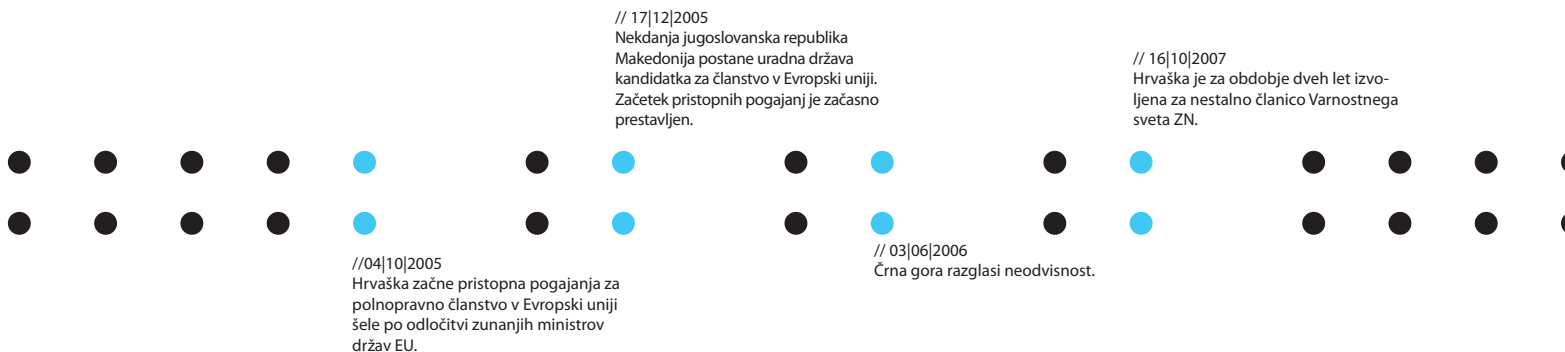
// 01|05|2004
Slovenija postane članica Evropske
unije.

// 22|03|2004
Nekdanja jugoslovanska republika
Makedonija zaprosi za članstvo v
Evropski uniji.

// 17|12|2004
Evropski svet se odloči za začetek
pristopnih pogajanj s Hrvaško.

DRUŽITVE EVROPSKI UNIJI?

	--	++
Stroški	Širitev EU je za države članice draga. Uspešne članice bodo v še večji meri igrale vlogo blagajnika Evrope.	Znatna sredstva, podeljena v okviru strukturnih skladov in pomoči razvoja kmetijstva, se stekajo nazaj v vse države članice. Države članice z visokim deležem izvoza služijo tudi na račun kupne moči subvencioniranih držav.
Trg dela	Zaradi selitve podjetij v Srednjo in Vzhodno Evropo vse več ljudi v EU izgublja službe.	Zaradi nižjih stroškov številna podjetja že sedaj proizvajajo ali sestavljajo svoje proizvode v državah, ki si prizadevajo za članstvo v EU. Mednarodna delitev dela povečuje konkurenčnost podjetij in ustvarja dodatna delovna mesta.
Kriminal	Širitev EU vodi v razmah organiziranega kriminala.	Vpričo čezmejnega sodelovanja policije in sodstva ter delovanja teh institucij po enakih načelih po celotni Evropi je lahko boj proti (organiziranemu) kriminalu učinkovitejši. To velja tako za preprodajo drog, trgovino z belim blagom, pranje denarja in krajo avtomobilov kot za boj proti terorizmu.
Varovanje okolja	Kandidatke in potencialne kandidatke za vstop v EU imajo veliko nižje standarde varovanja okolja kot Evropska unija.	Onesnaženje okolja ne pozna državnih meja. Vsi Evropejci imamo zato koristi od okoljskih vlaganj v (potencialne) države kandidatke. Članice EU lahko prispevajo potrebno tehnologijo.
Selitve	Velike razlike v blaginji bodo povzročile obsežno priseljevanje iz novih držav članic, ki bo ogrozilo delovna mesta, zdravstveno oskrbo, socialne transferje in socialni mir v trenutnih članicah.	Vsak proces širitve EU so spremljali podobni strahovi. Toda z vstopom v EU se je gospodarska situacija v novih članicah izboljšala in odprla so se nova delovna mesta. Do velikega vala selitev, ki so se ga vsi bali, ni prišlo.

PRAVNO OBVESTILO

(c) 2011 by Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.
Ta publikacija je izšla s pomočjo Evropske unije. Za njeno vsebino sta odgovorna izključno Fundacija Konrada Adenauerja in Inštitut dr. Janeza Evangelista Kreka. Publikacija ne odraža stališč Evropske unije.

NASLOV: »Postopek širitve EU na države Zahodnega Balkana: Razširi si obzorja in sodeluj!«

ZALOŽNIK: Fundacija Konrada Adenauerja, Avenue de l'Yser 11, 1040 Bruselj – Belgija
VODJA PROJEKTA: Anna Reismann (Fundacija Konrada Adenauerja, Bruselj – Belgija)
AVTORJI: Holger-Michael Arndt, Markus W. Behne, Alexander Burka (CIVIC-Institute for international Education, Düsseldorf – Germany)
Besedila na 5. strani (modri okvirček) ter 10–11. in 15. strani so pripravile partnerske organizacije, ki so sodelovale pri pripravi slovenske publikacije. Več informacij o partnerskih organizacijah slovenske publikacije najdete na zadnji strani.
OBLIKOVANJE IN PRELOM: Lazar Backovic

UNIJA, KI SE ŠIRI V

Enotnost kot lasten imperativ

Proces evropske integracije sega v leta po drugi svetovni vojni. Ustanovni očetje so se strinjali, da je svetovni vojni v prvi polovici 20. stoletja povzročil nacionalističen ustroj evropskih držav. Mir med državami je bilo po njihovem mnenju mogoče doseči le z združevanjem, s sprejetjem obstoječih meja ter s spoštovanjem različnih demokratičnih ureditev med sosednjimi državami.

Judith Lewonig

Še ena nepremišljena širitev lahko poglobi razkorak med Vzhodom in Zahodom. Poiskati je potrebno celostno rešitev, ki bo spoštovala in ohranjala dostojanstvo Evrope kot enega doma za vse ljudi.

Vilnius, LT

Po koncu hladne vojne je enako zavedanje vodilo v združevanje Vzhodne Evrope. Načelo združevanja je eno najpomembnejših vodil Evropske unije.

„**OB ZAJEMANJU** navdiba iz kulturne, verske in humanistične dediščine Evrope, iz katere so se razvile univerzalne vrednote nedotakljivosti in neodtujljivosti človekovih pravic, svobode, demokracije, enakosti in pravne države,

OB SKLICEVANJU na zgodovinski pomen konca razdeljenosti evropske celine in na potrebo po oblikovanju trdnih temeljev za graditev prihodnje Evrope, ...“¹

Ob koncu vojn med balkanskimi narodi je pridružitve balkanskih držav Evropski uniji ključna naloga EU, ki izhaja iz njenih osnovnih načel.

Načelo združitve, katerega namen je zagotavljati mir med članicami, nasprotno od zgodovinskih »združevanj«, ne vključuje uporabe sile, pač pa predvideva svobodno odločitev s strani naroda in njegove izvoljene vlade. Pogodba o Evropski uniji nedvoumno omenja možnost zaprositve za članstvo v Uniji:

„Člen 49

Vsaka evropska država, ki spoštuje vrednote iz člena 2 in si prizadeva za njihovo spodbujanje, lahko zaprosi za članstvo v Uniji.

večino svojih članov. Upoštevajo se merila za pristop, o katerih se je dogovoril Evropski svet.

Pogoji sprejema in prilagoditve temeljnih pogodb Unije, ki so potrebne zaradi sprejema, so predmet sporazuma med državami članicami in državo prosilko. Ta sporazum se predloži v ratifikacijo vsem državam pogodbenicam v skladu z njihovimi ustavnimi pravili.“

Imperij brez meja

Številne oblike raznovrstnih večkulturnih imperijev so končale na smetišču zgodovine. S teoretskega vidika zato, ker centralna avtoriteta ni uspela preprečiti preloma z obrobjem, do katerega je prišlo zaradi omejenih virov. Vojaško posredovanje se je pri ohranjanju enotnosti imperijev izkazalo za še posebej neuspešno. Kulturna, gospodarska ali moralna nadvlada – dejanska ali namišljena – je večje zagotovilo dolgoročnega obstoja. Toda ali to velja za Evropsko unijo?

// 17|02|2008
Kosovo razglasi neodvisnost. Njegovo državnost je do danes priznalo 22 držav članic EU.

// 15|12|2008
Črna gora zaprosi za polnopravno članstvo v Evropski uniji.

// 01|01|2008
Slovenija prevzame predsedovanje Svetu Evropske unije.

// 09|09|2008
Srbija z EU podpiše Stabilizacijsko-pridružitveni sporazum za nadaljnje približevanje.

V preambuli Pogodbe o Evropski uniji je zapisano:

O tej prošnji se obvestijo Evropski parlament in nacionalni parlamenti. Država prosilka naslovi prošnjo na Svet, ki o tem odloča soglasno po posvetovanju s Komisijo in po odobritvi Evropskega parlamenta, ki odloča z

V NESKONČNOST?

„Vse države članice so si enake glede pravic in obveznosti.“

Harmonija in večni mir?

To bi lahko pomenilo konec vseh sporov, naporov in vojn, natanko tako kot so predvidevali filozofi v času razsvetljenstva. Toda razen konca vojn – ne pomeni tega! Spori in naporji so v demokratičnih družbah potrebni, zato so del Evropske unije. Civilne oblike sporov so še bolj pomembne: so temelj miroljubnega razvoja.

Na evropski način se sporna vprašanja rešujejo v okviru legitimnih institucij, kate-

harmonijo ne za odsotnost interesov. To ni le načelo, pač pa odgovornost vseh sodelujočih samoupravnih družb in njihovega demokratičnega vodstva.

Glas v globalnem svetu

Primerjava svetovnih velesil pokaže, da se v prvih desetletjih 21. stoletja nekatere evropske države še vedno oklepajo primata vodilnih svetovnih gospodarskih sil. Toda njihova velikost – merjena s številom prebivalcev – razkriva, da evropski narodi niso več “velike figure” izpred sto in več let. Politični vpliv je sicer še vedno odvisen od obeh dejavnikov: gospodarske moči in števila prebivalcev. Z združitvijo evropskih držav lahko EU postane vpliven globalni akter. Države članice bodo žele koristiti uspešne Unije, v kolikor bo ta delovala z enotno voljo in politikami ter enim glasom.

Kje so meje Evropske unije?

V skladu s členom 49 v povezavi s členom 6 Pogodbe o Evropski uniji lahko članica

Glede na geografsko lego držav Zahodnega Balkana ter njihove zgodovinske in kulturne vezi z državami članicami je povsem jasno, zakaj je prihodnost regije v Evropski uniji. Evropsko državo je težko definirati, saj pojem »evropskega« zaradi pojma skupnih vrednot presega geografske meje. Naposled je Evropejec tisti, ki se Evropejca ustvari sam. V demo-

aleksandar_korlevski

Približevanje Evropski uniji bo pripeljalo do večje mobilnosti intelektualnega potenciala mladih ljudi.

Bitola, MK

kratični družbi ni zunanje avtoritete, ki bi presojala, kdo je kdo.

[1] Preambula Pogodbe o Evropski uniji (lizbonska različica).

// 28|04|2009
Albanija zaprosi za članstvo v Evropski uniji.

// 19|12|2009
Odprava vizumov za državljane Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije, Črne gore in Srbije za vstop v t.i. schengensko območje.

// 01|04|2009
Albanija in Hrvaška postaneta članici zveze NATO. Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija bo dobila vabilo za vstop takoj, ko z Grčijo najde ta obojestransko sprejemljivo rešitev glede imena.

// 11|09|2009
Slovenija in Hrvaška dosežeta kompromis glede mejnega spora in Slovenija preključa veto. Pristopna pogajanja s Hrvaško se nadaljujejo.

rih člani so izvoljeni in odločajo na očeh javnosti ob spoštovanju pravic manjšin in upoštevanju pravnih norm. Ne gre ne za

Evropske unije postane vsaka evropska država, ki spoštuje načela svobode in demokracije, človekove pravice in temeljne svoboščine ter vladavino prava.

Nekatere teh tem so med najbolj posploševanimi pa tudi kontroverznimi temami, o katerih se razpravlja med Istanbulom in Reykjavikom ter Gibraltarjem in Rovaniemijem. Tukaj jih bomo poskušali pokazati v pravi luči.

Evropsko združevanje kot zgodba o uspehu temelji na raznovrstnosti kultur in jezikov – danes kar 23 uradnih jezikov omogoča državljanom dostop do raznovrstnih informacij in vpogled v politične procese. Ta pristop slavi razlike kot popestritev in spodbuja mobilnost med kulturami in jeziki. Evropska unija podpira tudi zamisel o vseživljenjskem učenju državljanov – programi na področju izobraževanja in usposabljanja, kot so Comenius, Erasmus

Evropski pojem notranjega trga spodbuja pretok blaga, storitev, delovne sile in kapitala, vse z namenom krepitev gospodarskega razvoja, ter zagotavlja enake pravice ljudem, ki se zanimajo za delo, trgovino in druge oblike čezmejnega sodelovanja. Pravni red EU (acquis communautaire) zahteva, da države kandidatke že med pripravljanim postopkom za vstop v EU v svoje nacionalne pravne red sprejmejo osnovne pravne akte EU.

Prihajajoči leti na evropskih letališčih imajo skupno oznako: "Schengen". Ta dogovor znotraj meja Evropske unije odpravlja potrebo po potnih listih in carinskih kontrolah med državami članicami in deloma celo zunaj EU ter omogoča

Na evropski diskurz lahko gledamo kot na pobudo za diskusije na nadnacionalni ravni. Primer kontrole kakovosti kaže, da trende in standarde na različnih področjih, npr. pri kakovosti hrane ali osebni varnosti, določa Evropska unija. Zatorej sta blago in hrana iz različnih koncev Evropske unije na voljo takorekoč povsod. Veliko število sodelujočih strokovnjakov in udeležba vladnih institucij držav članic ter civilne družbe zagotavlja širok spekter razprav.

Evropsko združevanje se od vsega začetka sooča z navzkrižjem med političnimi vizijami in dinamiko gospodarstva. Zgodovinske prelomnice so privedle do boljšega vzajemnega sodelovanja med sosednjimi državami. Ne prepozno, ne prezgodaj. "Monnejeva metoda"¹, ki kot zagovarja konkretne projekte namesto splošnih deklaracij, četudi se je težko dogovoriti zanje, zelo nazorno ponazarja ta pristop.

Države kandidatke Zahodnega Balkana imajo dandanes predstavništva in so vidne vseh povsod po EU. Tisoči ljudi so v preteklih desetletjih prispeli kot migranti in begunci in ti lahko pomagajo vzpostaviti most med starimi in novimi državljani Evropske unije. Nenazadnje se lahko vprašamo, ali sploh obstaja kdo, ki ljudi z Balkana ne pozna kot prijazne sosede. Mimogrede, kdaj ste si nazadnje privoščili čevapčiče ali ajvar?

EVROPA - ZAKAJ SPLOH GRE?

Evropska unija in širitveni process nudita novinarjem pester izbor tem za poročanje.

// 01|03|2010
Zunanji minister Bosne in Hercegovine naznani, da bo BiH do konca leta zaprosila za članstvo v EU.

// 22|07|2010
Meddržavno sodišče poda izvedensko mnenje, da z razglasitvijo kosovske neodvisnosti ni bil kršen noben mednarodni zakon.

// 22|12|2009
Srbija zaprosi za članstvo v Evropski uniji.

// 30|06|2010
V okviru pristopnih pogajanj med Hrvaško in EU so odprta zadnja tri poglavja pravnega reda.

in Grundtvig, poglobljajo medsebojne odnose med državami članicami Evropske unije in državami kandidatkami.

hitrejšo potovanje. Do leta 2001 je dogovor podpisalo in izvajalo že 25 držav. Kot rezultat večje mobilnosti ljudje za pot uporabijo manj časa in so si tako tudi precej bližje kot kdajkoli prej.

¹ http://wiki.eu-consent.net/index.php?title=The_Monnet_Method

Slovensko stališče do vključevanja držav Zahodnega Balkana v Evropsko unijo je večinoma pozitivno. V napovedi letnih ciljev Republike Slovenije v institucijah EU je Državni zbor RS oznanil, da se bo Slovenija trudila, da širitev ostane visoko na lestvici prioritet EU. Možnost širitve je namreč najpomembnejši politični instrument za stabilizacijo držav Zahodnega Balkana ter za izvedbo strukturnih, gospodarskih in političnih reform v teh državah. V deklaraciji je poudarjeno, da so države Zahodnega Balkana nedvoumno usmerjene proti Evropi in da se bo Slovenija zavzemala za njihovo čimprejšnjo priključitev EU na podlagi solunske agende in za strogo izpolnjevanje pristopnih meril.

Zahodni Balkan je za Slovenijo eno izmed prioritetnih območij, tako glede interesov kot aktivnosti države, vendar ti interesi nimajo zgolj gospodarskega značaja. Slovenija se zaveda soodvisnosti svoje varnosti in blaginje od razmer v regiji, zato so za slovenske odnose z državami Zahodnega Balkana značilni prijateljsvo, pripravljeno nuditi pomoč in iskrena želja, da bi pripomogli k stabilnosti in gospodarskemu ter družbenemu razvoju držav v naši neposredni bližini, s katerimi si delimo zgodovinske, kulturne in jezikovne korenine.

Približno 79 % slovenske bilateralne razvojne pomoči je namenjene tej regiji. Leta 2009 je pomoč presegla 11 milijonov EUR (11.339.484 EUR). Zahodni Balkan je za Slovenijo drugi najpomembnejši trg glede na obseg medsebojne blagovne menjave. Kar 16,5 % našega izvoza in 6,9 % uvoza poteka z državami Zahodnega Balkana (podatki za

ve Zahodnega Balkana znašala 3.935 milijarde EUR). Slovenska podjetja so med največjimi vlagatelji v posameznih državah Zahodnega Balkana.

„Možnost širitve stabilizira države Zahodnega Balkana.“

Dobri odnosi Slovenije z vsemi državami Zahodnega Balkana temeljijo na zaupanju in samozavestnemu partnerstvu enakovrednih. Del zapuščine naše skupne preteklo-

nosi s tujimi državami temeljijo na doslednih in politično nepristanskih stališčih, kar drži tudi za slovenske stike z državami, ki so v konfliktu, kot na primer za Srbijo in Kosovo.

Slovenska podpora državam Zahodnega Balkana med njihovimi državljani ni ostala neopažena. Zadnje raziskave javnega mnenja, ki jih je opravil Gallupov inštitut, kažejo, da državljani Makedonije in Črne gore vidijo Slovenijo kot najglasnejšega zagovornika njihovega vstopa v EU; Bosna in Hercegovina pa Slovenijo postavlja na tretje mesto med državami, ki zagovarjajo njeno priključitev Evropski Uniji.

Slovenija se bo tako še naprej trudila utrditi odnose z državami Zahodnega Balkana in vzpostavljati vezi med njimi, z namenom ponuditi svoje sodelovanje in pomoč. Prizadevala si bo za hitro in učinkovito vzpostavljanje odnosov med vsemi državami Zahodnega Balkana na področju politike, varnosti, prometa, gospodarstva, energetike, znanosti, informacijske družbe, telekomunikacij, okolja, kmetijstva, kultu-

EVROPA - SLOVENSKI POGLED

// 12|12|2010

Na Kosovu potekajo prve parlamentarne volitve, odkar so razglasili neodvisnost. Opazovalci EU poročajo o številnih nepravilnostih in v petih občinah so organizirane ponovne volitve.

// 17|12|2010

Črna gora postane uradna država kandidatka za članstvo v EU.

// 09|09|2010

Srbija izrazi pripravljenost na pogovore s Kosovom.

// 15|12|2010

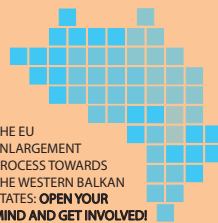
Odprava vizumov za državljane Albanije ter Bosne in Hercegovine za vstop v t.i. države schengenskega območja.

leto 2009). Po podatkih Banke Slovenije je večina neposrednih vlaganj slovenskih podjetij (71,52 %) namenjenih v države Zahodnega Balkana (konec leta 2009 je skupna vrednost slovenskih naložb v drža-

sti predstavljajo tudi nerešena vprašanja, ki pa so predmet iskrenih diskusij in skupnih prizadevanj poiskati rešitve. Slovenski od-

re, športa in na vseh drugih področjih, da bi tako pospešili prost pretok ljudi, blaga, storitev, kapitala in znanja v celotni regiji.

Ta publikacija je bila pripravljena v okviru projekta PRINCE kot Postopek širitve EU na države Zahodnega Balkana: Razširi si obzorja in sodeluj! Prireditve za ozaveščanje ljudi o prihodnji širitvi EU na države Zahodnega Balkana v osmih evropskih državah. Bralcu nudi zanimiv vpogled v zgodovino držav Zahodnega Balkana in njihovo pot v Evropsko unijo, pa tudi v njihovo družbeno, kulturno in versko raznolikost. Pomaga tudi razumeti, kaj širitvena politika Unije sploh je in kako deluje.

Projekt Postopek širitve EU na države Zahodnega Balkana: Razširi si obzorja in sodeluj! Prireditve za ozaveščanje ljudi o prihodnji širitvi EU na države Zahodnega Balkana v osmih evropskih državah nagovarja učitelje in organizacije civilne družbe, ki imajo opravka z lokalno državljanjsko vzgojo, lokalne oblasti in politične akterje, pa tudi novinarje. Izvajajo ga člani Evropske mreže političnih ustanov (ENoP) v osmih evropskih državah. Program PRINCE (PRogramme d'INformation du Citoyen Européen) je zasnovala Evropska unija z namenom informiranja evropske javnosti glede širitve Unije.

OBIŠČITE NAŠ BLOG IN SE NAM PRIDRUŽITE NA FACEBOOKU!

WESTERNBALKAN.BLOGSPOT.COM | [FACEBOOK: THE EU ENLARGEMENT PROCESS TOWARDS THE WESTERN BALKAN STATES](https://www.facebook.com/the.eu.enlargement.process.towards.the.western.balkan.states)

PARTNERSKE ORGANIZACIJE, KI SO SODELOVALE PRI PRIPRAVI SLOVENSKE PUBLIKACIJE

Svoboda, pravica in solidarnost so temeljna načela, na katerih temelji delo Fundacije Konrada Adenauerja (KAS). KAS je politična fundacija, tesno povezana z nemško Krščansko-demokratsko unijo (CDU). Kot soustanovitelj CDU in prvi kancler Zahodne Nemčije je Konrad Adenauer (1876–1967) združil krščansko-socialne, konzervativne in liberalne tradicije. Cilj njihovih prizadevanj v okviru evropskega in mednarodnega sodelovanja je ljudem omogočiti, da sami odločajo o svojem življenju in ga živijo v svobodi in dostojanstvu. V skladu s svojimi vrednotami pomagajo Nemčiji pri izpolnjevanju čedalje večjega števila obveznosti po cel svetov.

Inštitut dr. Janeza Evangelista Kreka se sistematično ukvarja z državljanjskim in političnim izobraževanjem ter deluje kot skupina strokovnjakov na socialnem, gospodarskem in političnem področju. Predstavlja krščansko-demokratske vrednote in krepi krščansko demokracijo znotraj civilne družbe. Njegovi cilji so postati vodilna krščansko-demokratska ustanova, ki pokriva področja razvoja demokratične kulture in političnega dialoga, državljanjska in politična vzgoja, podpora evropski integraciji skozi dialog na mednarodnem nivoju, s pomočjo raziskav in svetovanja dati osnovo političnemu delovanju, razvoj novih metod za demokratično uveljavitev političnih interesov, podpora znanosti, znanstvenim raziskavam, umetnosti in kulturi.